WYNIA'S WEEK

In Glasgow werd klimaatdoel van 1,5 graad definitief begraven

Posted on 17 november 2021 by Jacques Hagoort

De VN klimaatconferentie in Glasgow ('COP26') had het Verenigd Koninkrijk na het Brexit-gestuntel weer diplomatieke glans moeten geven. Dat is gelukt. De COP26 was de grootste VN klimaatconferentie ooit met, ondanks Corona, bijna 40 duizend geregistreerde deelnemers, 10 duizend meer dan recordhouder Parijs (COP21) in 2015. Op wat kleine incidenten na is Glasgow vlekkeloos verlopen. En er is een heus akkoord gesloten – het *Glasgow Climate Pact* – en dat is op zich een prestatie van formaat.

Maar daar houdt het ook op. Het akkoord zelf heeft weinig om het lijf. Er zijn een aantal praktische zaken geregeld maar het hoofddoel van de COP26, een aanscherping van de uitstootdoelen van de deelnemende landen om de opwarming van de aarde binnen de perken van het Akkoord van Parijs van 2015 te houden, is jammerlijk mislukt.

Volgens 'Parijs' moet de opwarming beperkt blijven tot ruim onder de 2°C ten opzichte van de pre-industriële periode en als het even kan beperkt blijven tot

1,5°C. De geschatte opwarming op grond van de toezeggingen die zijn gedaan in Glasgow ligt rond de 2,5°C, ruim boven de bovengrens van Parijs.

De inzet van de VN en de rijke landen in Glasgow was om de overige landen te binden aan een maximale opwarming van 1,5°C, de ondergrens van Parijs, en een daarvan afgeleide netto-nul CO2 uitstoot in 2050. Dat hadden de rijke landen in juni van dit jaar tijdens hun G7-top besloten.

Al spoedig bleek die doelstelling te ambitieus en werd nog voordat Glasgow goed en wel was begonnen de 'bindende 1,5°C' vervangen door 'zicht houden op de 1,5°C' om tenslotte tijdens de conferentie te eindigen in 'levend houden van de 1,5°C'. Dat laatste is gelukt want de 1,5°C is doorgeschoven naar de volgende klimaatconferentie in 2022 in Egypte. Meer zat er in Glasgow niet in.

De bindende 1,5°C mag dan zijn mislukt, de deelnemende landen konden in Glasgow wel schitteren in een veelheid van planeetreddende initiatieven, intentieverklaringen en resoluties. Maar alle mooie beloften en goede bedoelingen ten spijt, het betrof vooral symbolische maatregelen die in de praktijk van alledag niet bijster veel zoden aan de dijk zullen zetten.

Minder methaan, behalve door de grote uitstoters

Een mooi voorbeeld daarvan is de *Global Methane Pledge*, een met veel hoepla gebracht initiatief van de VS en de EU waarin landen beloven hun methaanemissies in 2030 met 30% te verminderen. Ruim 100 landen hebben zich achter dit initiatief geschaard, maar nou net niet de grote methaanuitstoters China, Rusland en de landen uit het Midden Oosten. Voor de VS en de EU zelf is de 'pledge' nogal gratuit want de 30% vermindering is al inbegrepen in hun netto-nul-in-2050 plannen.

Op de eerste dag van de conferentie stal de Indiase Minister President Modi de show met een toespraak waarin hij beloofde dat India zal streven naar een netto-nul uitstoot, weliswaar niet in 2050 zoals de rijke landen hebben beloofd, maar pas in 2070. Dat was voor alle deelnemende landen een grote en welkome verrassing. Tot dan toe had India zich niet uitgelaten over zijn precieze klimaatdoelstellingen behalve dat het maximaal zou inzetten op hernieuwbare energie, met name zonne-energie.

Modi werd alom geprezen voor zijn moedige belofte. Maar met de belofte van netto-nul-in-2070 heeft Modi de rijke landen wel in een houdgreep genomen want zo'n ingrijpende doelstelling kan India onmogelijk opbrengen zonder de massale financiële steun van de rijke landen. En dat heeft de Indiase delegatie in Glasgow de rijke landen ook duidelijk laten weten. In de komende VN klimaatconferenties zal die financiering nog uitgebreid aan de orde komen.

Modi stopt de 1,5 graad-doelstelling

Wat de verzamelde delegatieleden niet direct door leken te hebben was dat Modi met zijn netto-nul-in-2070 belofte de doodsteek toebracht aan het 1,5°C doel van de rijke landen en de daaraan gekoppelde doelstelling van netto-nul-in-2050. Die doelstelling was al illusoir met de toezegging in september 2020 van China, de grootste CO2 uitstoter, te streven naar een nul-uitstoot in 2060.

Maar met de netto-nul-in-2070 van Modi is het lot van de 1,5°C definitief bezegeld. Immers, als de twee grootste uitstoters in Azië, goed voor twee-derde van de totale CO2 uitstoot in de wereld, niet van plan zijn zich te voegen naar de netto-nul-in-2050 van de rijke landen, dan houdt het op voor de 1,5°C. Is dat erg? Nee, want als de Modi norm van netto-nul-in-2070 wereldwijd wordt aangehouden zal de opwarming in 2070 uitkomen op onder de 2C en dus nog steeds binnen het Akkoord van Parijs vallen.

Zoals gezegd zal de 1,5°C op de volgend klimaatconferentie in Egypte weer aan de orde worden gesteld. Het is voor de gedroomde klimaatkoplopers (EU en VS) kennelijk moeilijk te verkroppen dat hun plannen niet worden overgenomen door de rest van de wereld. Daar zal door het opnieuw op de agenda zetten niet veel aan veranderen. De 1,5°C heeft geen rationele wetenschappelijke basis en is vooral een product van wensdenken.

Er is geen enkel realistisch uitstootscenario te bedenken waarbij de totale CO2 uitstoot blijft onder het beschikbare koolstofbudget voor een opwarming van 1,5°C. Alleen als alle landen van de wereld eendrachtig het voorbeeld van de USA en de EU zouden volgen zou het kunnen, op papier. Maar dat station is in Glasgow gepasseerd. De 1,5°C is morsdood.

Grenzeloze zelfoverschatting van de EU

Glasgow heeft ook duidelijk gemaakt dat het ambitieuze Europese klimaatbeleid ('Fit for 55') volstrekt Eurocentrisch is. Europa als maat der dingen en Brussel dat weet wat goed is voor de wereld en de mensheid. Het Europese klimaatbeleid getuigt van een grenzeloze zelfoverschatting. Als Europa werkelijk wil meetellen in de geopolitiek van het klimaat zal het een toontje lager moeten zingen en een meer pragmatische koers moeten varen.

Dat betekent geen klimaatkampioenschap najagen ('het eerste klimaatneutrale continent in de wereld') en dus niet halsstarrig vasthouden aan de dode 1,5°C opwarmingsgrens. Het is effectiever aan te sluiten bij de netto-nul-in-2070 van Modi en van uit die positie proberen bij te sturen. Hopelijk zal dit inzicht doorbreken voor de volgende grote klimaatconferentie in Egypte in 2022. Zo niet, dan zal de geschiedenis van Glasgow zich in Sharm El-Sheikh herhalen.

Brussel: gas en kernenergie zijn groen

Terwijl in Glasgow de wereldleiders en hun gevolgen zich twee weken lang druk maakten over onze bedreigde planeet en het lot van de mensheid, draaide de wereld gewoon door en kwam er van elders goed nieuws naar buiten. Allereerst werd in Brussel gelekt dat de Europese Commissie bij nader inzien investeringen in gas en kernenergie als groen wil bestempelen. Dat betekent dat een belangrijk knelpunt in de toepassing van kernenergie wordt weggenomen en dat kernenergie in Europa een majeure rol kan gaan spelen in de transitie naar een koolstofvrije economie.

Een tweede verheugende ontwikkeling is dat Rolls-Royce de financiering rond heeft voor de verdere ontwikkeling van kleine nucleaire kernreactoren (SMR). Rolls-Royce verwacht die kleine reactoren ruim voor 2050 op de markt te kunnen brengen. Ook dat zal een niet te onderschatten impact hebben op de energietransitie. Tenslotte: welingelichte kringen rond de kabinetsformatie hebben laten weten dat het nieuwe kabinet Rutte 4 fors gaat inzetten op kernenergie. Eind goed, al goed.

Wynia's Week heeft een naam op te houden met ***nuchtere, informatieve artikelen over klimaat en klimaatbeleid****. Steunt u deze broodnodige berichtgeving? Doneren aan Wynia's Week kan op verschillende manieren. Kijk* ***HIER****.* ***Hartelijk dank!***